

ROZPRZESTRZENIAĆ (9) *vb impf*

rof- (5), roz- (4).

o oraz oba e jasne.

praes 1 sg rozprzeźtrzeniã (3). ◊ 3 sg rozprzeźtrzeniã (2). ◊ *praet* 3 sg *m* rozprzeźtrzeniãł (2). ◊ [fut 2 sg będziesz rozprzeźtrzeniãł.] ◊ *imp* 2 sg rozprzeźtrzeniãj (1). ◊ *part praes act* rozprzeźtrzeniając (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVIII w. s.v. rozprzeźtrzeniã.

Powiększać pod względem przestrzeni, rozszerzać; laxare Calep, Cn; diducere, relaxare Mącz; amplificare, capacius facere a. reddere, conlaxare, explicare Cn [w tym: co (6)] (9): Diduco, Rozciągam/Rozwodzę/ Rośprzeźtrzeniam. Mącz 96c, 186c; Laxo – Roźpuźzczãm, rozprzeźtrzemam [!]. Calep [588]a; Przypowieść Bogaczã/ który rośprzeźtrzeniãł gumnã fwoie [Luc 12/16-21] WujNT przedm 37; [miernicy oszuści] Ludzkie plãce ścieñniãjąc fwoie rozłzerzãją: [...] Swoie rozprzeźtrzeniãjąc obcego sięgãją KlonWor 4; [Rośprzeźtrzeniam/ Expando, dilato. Volck Xxx3; OtwinPis 138].

Przen (2) : Prośimy tedy od Pãná Bogã/ áby Kroleństwo Pãná Chriřtuřowe [...] rozłzerzone było: áby się ku Wierze Pãná Chriřtuřowej [...]/ ludzie niewierni y Zydowie nãwrocili: á iżby też Odfzczepieñcy y Kãcerze [...] ku řpolnořci Kořcioła Bożego [...] zãś się przywrocili: áby się řpełniło [...] co Pan przez Izãiałzã mowił: Rozprzeźtrzeniay mieyřce namiotu twego [Dilata locum tentorii tui Vulg Is 54/2]/ á skory przybytkow twoich rořciãgni: [...] bo y nã prãwã y nã lewã řtronę przeniknieř KuczbKat 390; A on [řw. Antoni z Padwy] [...] řklepy cnot y řkãrbnic duchownych rozprzeźtrzeniãł/ y wnie drogiego zlotã/ pokory y wielkiey dořkonãlořci/ nãzbierał. SkarŻyw 543.

[Zwrot: »granice [czego] rozprzeźtrzeniaã: Y dokãdże Pãnie moy bẽdźieř wiẽcey grãnice nieogrãniczoney miłõci y dobroci rozprzeźtrzeniãł? BzowRõż 42.]

a. Rozwieraã, otwieraã coř ściřniãtego lub zamkniãtego (2) : Czõpki z mydła działã z weneckiego á do zadku wetknãć/ trzewa miẽkhczy y boleř gich leczy/ y ortki [lege: fortki] dichania rośprzeźtrzenia, nieczyřtořci s ciała řciera. FalZioł I 142d.

Szereg: »rozprzeźtrzeniaã i otwieraã« (1): Theż gdy niewiařta namacza ciepłã wodkã Kõřãcczowã mieřtce gdzie ieřth macicza/ boleřci w niey řmierzã y kłõcie wřzelknie y żyłeczki w niey rośprzeźtrzenia y otwiera FalZioł II 6d.

Synonimy: poszyřzãć, przyrnażãć, rozciãgãć, rozmnażãć, rozpořcieraã, rozszerzãć, rozwodziãć.

Formacje wspõłrdzenne cf PRZESTRZENIã (Errata).